

ВИДАТНІ ДІЯЧІ КОНОТОПЩИНИ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «КОНОТОПСЬКИЙ КРАЙ»

Місто Конотоп знаходиться в Сумській області й має славу історію, традиції, звичаї. Точний рік появи Конотопа і досі залишається невідомим, але історики вважають, що існування його почалося ще до навали монголо-татар. Кожен край має земляків якими слід пишатися. Конотоп не став виключенням. Безліч українських і зарубіжних видань розповідають нам про славетних конотопчан, але у даній роботі йтиме мова тільки про тих, чії постаті описані у газеті «*Конотопський край*».

Український історик, публіцист, товариш й однодумець Великого Кобзаря Олександр Матвійович Лазаревський, зробив вагомий внесок не тільки в історію Конотопа, а й всієї України. Його ім'я носить з кінця минулого століття одна з вулиць м. Конотоп. Він народився у с.Гирівка Конотопського повіту Чернігівської губернії (тепер - село Шевченкове Конотопського р-ну Сумської обл.) в сім'ї чиновника з дрібнопомісних дворян, предки якого належали до козацько-старшинського роду Лазаревських. Важко назвати когось іншого, хто б залишив такий помітний слід у долі Т.Г.Шевченка. Це позначилось у гостинній дружній підтримці поета на засланні, під час останньої (третьої) подорожі Кобзаря по Україні. О.М.Лазаревський був одним з тих, хто звалив на себе безмірно трагічний тягар, пов'язаний з клопотами щодо влаштування похорону Т.Г.Шевченка у Петербурзі, а потім перевезення його праху на Чернечу гору. Значні досягнення О.М.Лазаревського в галузі археографії та джерелознавства. Він опублікував, ввівши до наукового обігу, багато публічно- та приватноправових актів, джерел статистичного характеру та особистого походження. Цінну збірку рукописів і велику бібліотеку Лазаревський передав у 1901 р. Київському університету. Тепер ці книги зберігаються в Національній бібліотеці України НАН України ім. В.І.Вернадського [1, с.18].

Велику славу своєму рідному містечку приніс відомий хоровий диригент, композитор, педагог, заслужений артист УРСР Григорій Митрофанович Давидович. Він народився в с.Мельня на Конотопщині в сім'ї священика М.Л.Давидовського. Перший твір - хорову сюїту «*Бандура*» - він написав у 1896 р. під впливом спогадів про Україну. Цей твір одержав міжнародне визнання, друкувався і виконувався в США та країнах Західної Європи,

увійшов до репертуару тисяч хорових колективів України та Росії. Всього Г.М.Давидович залишив по собі 80 хорових творів і обробок народних пісень. Композитор проводив велику роботу з організації хорових колективів. Так, у Петербурзі великим успіхом користувався створений ним український студентський хор, який у травні 1902 р. був запрошений виступити для представників французької ескадри, що прибула до столиці на чолі з президентом Франції [8, с.6]. В селі є музей, де зберігаються речі Г.М.Давидовського. У 1991 р. на його честь була перейменована вулиця Набережна у с.Мельня [2, с.8].

15 лютого 1924 р. на хуторі Щекинському народився Володимир Юхимович Омельченко. Його роботи як фотокореспондента, нариси, гуморески і кореспонденції є вагомим внеском у літопис трудових справ земляків, хліборобів і залізничників, науковців і медиків. Його ілюстрації до сатиричних випусків досі в пам'яті читачів старшого покоління. Як художник і скульптор він брав участь у виставах харківських митців. Його різьблені погруддя Т.Г.Шевченка прикрасили місцевий музей [3, с.10].

Не можливо не згадати ім'я генерал-майора авіації Григорія Іларіоновича Тхора. Він добре відомий не лише на Сумщині, але й за кордоном: у Італії, Китаї, Болгарії, Німеччині. Уродженець с.Підлипне, він прожив лише 39 років. З перших днів Великої Вітчизняної війни генерал Тхор уміло керував діями авіаційного з'єднання бомбардувальників. За три місяці війни полк зробив більше 2 тисяч бойових вильотів. У вересні 1941 р. радянські війська вели тяжкі бої під Пирятином. Літак Г.І.Тхора було збито, льотчик опинився в оточенні. Тяжко пораненого генерала фашисти взяли у полон. Він пройшов пекло гестапо, в'язниць і концтаборів. Після жорстоких знущань і катувань у січні 1943 р. генерала розстріляли. За мужність і героїзм, виявлені в боротьбі з німецькими загарбниками, у червні 1991 р. генерал-майору Г.І.Тхору присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Музей Г.І.Тхора є в конотопському індустріально-педагогічному технікумі, а міська вулиця, що з'єднує Конотоп і рідне село героя, носить його ім'я [4, с.16].

Краєзнавці відкривають і нові імена, серед яких - Марк Григорович Ванштейн - художник і педагог. Народився він 20 серпня 1884 р. в Конотопі. Дитячі роки майбутнього художника теж минули тут. Він багато зробив для оновлення і поповнення фондів краєзнавчих музеїв Чернігівської та Харківської областей. У 1929 р. М.Г.Ванштейн працював реставратором у Києво-Печерській лаврі. Перед війною, у 1939 р., Марка Григоровича запросили

працювати до Московського художнього училища, де він викладав графіку. Відомі графічні ілюстрації та акварелі М.Г.Ванштейна до «Мертвих душ» М.В.Гоголя та оповідань А.П.Чехова [5, с.15].

Висвітлювала газета «*Конотопський край*» і сторінки життя генерала Михайла Івановича Драгомирова - військового педагога, тактика, публіциста. Народився він 9 листопада 1830 р. в невеликому маєтку своїх батьків під Конотопом. Він був учасником кількох військових походів, начальником штабу військ Київського військового округу, славетний герой російсько-турецької війни 1877-1878 рр., професор, потім начальник академії Генерального штабу в Петербурзі, командуючий військами Київського військового округу, нарешті, Київський, Подільський та Волинський генерал-губернатор, який активно сприяв розвитку просвіти та культури в Україні. З ім'ям М.І.Драгомирова пов'язаний і такий відомий факт, як збирання конотопцями коштів на допомогу пораненим під час турецької війни 1877-1878 рр. [6, с.12].

Висвітлює газета «*Конотопський край*» відомості й про багатьох інших видатних конотопчан [7; 9], які своїм життям уславили свою землю, здобули славу, що розлетілася навіть далеко за межі України.

-
1. Лисий І. Його називали сумління Конотопщини: Лазаревський О.М. // *Конотопський край*. - 2009. - 17 червня. - С.18.
  2. Акічев Ш. Село маестро Давидовського // *Конотопський край*. - 2004. - 28 квітня. - С.8.
  3. Хвостенко Г. Воїн, художник, журналіст // *Конотопський край*. - 1999. - 13 лютого. - С.10.
  4. Петленко М. Нескорений генерал // *Конотопський край*. - 1993. - 15 вересня. - С.16.
  5. Борошнев В. Ще одне ім'я в історії міста // *Конотопський край*. - 2002. - 20 липня. - С.15.
  6. Ліньова О. Гордість Конотопа: генерал М.Драгомиров // *Конотопський край*. - 2004. - 21 січня. - С.12.
  7. Северин В. Природа його стихія // *Конотопський край*. - 2007. - 4 вересня. - С.2.
  8. Лисий І. Корифеї Української опери // *Конотопський край*. - 2010. - 30 листопада. - С.6.
  9. Устенко В. Безсмертні імена твоїх синів, Сумщино! // *Конотопський край*. - 2009. - 27 червня. - С.11.